

tabák a zdraví

Informační bulletin

II. Q 2006

Vydává Státní zdravotní ústav, Odborná skupina prevence závislosti,
Šrobárova 48, 100 42 Praha 10, tel. 267 082 328, fax: 267 310 291

31. květen – Světový den bez tabáku WHO

Tabák: smrtící v každé podobě či přestrojení

10. výstup na Sněžku jako symbol čistého vzduchu pro všechny.

Jubilejní desátý výstup na Sněžku se konal v sobotu dne 27. května 2006 za přítomnosti více než šedesáti účastníků z MZ, krajských zdravotních ústavů, SZÚ, representantů Východočeského kraje, WHO, nevládních organizací a opět velmi početné výpravy více než 120 občanů Zdravého města Chrudim.

Výstup byl hodnocen jako velmi zdařilý navzdory náročnějším povětrnostním podmínkám – déšť, silný vítr, mlha, zima; o to více měli účastníci pocit dobrého sportovního výkonu na podporu zdravého způsobu života bez tabákového kouře..

Výsledky soutěže Přestaň a vyhraj 2006

Dne 31. května 2006 proběhlo ve Státním zdravotním ústavu finále soutěže pro kuřáky Přestaň a vyhraj. Soutěže se celkem zúčastnilo 983 kuřáků, z toho 575 mužů a 408 žen.

Po předchozím laboratorním vyšetření, potvrzujícím, že soutěžící dodrželi pravidla a po dobu soutěže nekouřili, si finalisté vylosovali 1. až 3. cenu. Losována byla také cena pro nekuřáka, podporujícího nejméně jednoho soutěžícího.

Výsledky:

I. místo:	Martina Borůvková z Jičína	Cena: zájezd v ceně 20 000,- Kč
II. místo:	Petra Jurčáková z Mikulovic	Cena: horské kolo
III. místo:	Jan Černý z Litvínova	Cena: horské kolo

Cena pro nekuřáka:

Bronislav Jurčák z Mikulovic	Cena: horské kolo

Všem vítězům blahopřejeme a věříme, že přestali kouřit nejen na měsíc, po který trvala soutěž, ale že se svého návyku zbavili navždy.

Výsledky regionálních kol:

AFRO (Afrika)	Zimbabwe
EMRO (Východní Středomoří)	Irán
EURO (Evropa)	Turecko
PAHO (Panamerická)	Kostarika
SEARO (Jihovýchodní Asie)	Indie
WPRO (Západní Pacifik)	Čína

Celosvětové finále:

Super-cenu 10 000 USD vyhrála Indonésie.

Vítěz převezme cenu během slavnostního ceremoniálu, který se bude konat v průběhu 13. Světové konference Tabák nebo zdraví ve Washingtonu, dne 14. července 2006.

Gratulujeme !!

Zdravotní ústav se sídlem ve Zlíně
Havlíčkovo nábřeží 600, 760 01 Zlín

Závěrečné shrnutí průběhu kampaně „Přestaň a vyhraj 2006“ ve Zlínském kraji

Zdravotní ústav se sídlem ve Zlíně se přihlásil ke kampani v březnu 2006. Vlastní kampaň probíhala v květnu 2006.

Propagace soutěže Přestaň a vyhraj:

proběhla prostřednictvím úseků podpory zdraví na všech pracovištích (Kroměříž, Uherské Hradiště, Vsetín, Zlín):

- propagace v místních médiích (Slovácké noviny, Vsetínské noviny, Kroměřížské noviny, Valašské noviny) – články s tematikou rizik kouření a informace o soutěži vč. přihlášky
- propagace na www stránkách ZÚ Zlín, odkaz na pořadatele soutěže a el. přihlášku
- distribuce tištěných přihlášek: na Městské úřady, do všech nemocnic a poliklinik regionu, do dalších zdrav. zařízení a lékáren, na střední zdrav. školy, na základní školy učitelům, do ordinací a poraden ZÚ, do spolupracujících podniků (např. Magneton Kroměříž, TOS Hulín, Technoplast Chropyně, Greiner Slušovice, DEZA Val. Meziříčí ad.)
- instalace propagačního a informačního panelu do vestibulu budov ZÚ ve Vsetíně, Uherském Hradišti a Zlíně

Doprovodné aktivity:

Ve spolupráci s Městskými úřady byly ve Vsetíně, Uherském Hradišti a ve Zlíně realizovány v rámci Světového dne bez tabáku 31.5. 2006 „Mobilní poradny odvykání kouření“. Desítkám zájemců v jednotlivých poradnách prováděli pracovníci ZÚ měření obsahu CO ve vydechaném vzduchu a odhad obsahu karboxihemoglobinu v krvi, poskytovali rady k problematice kouření a předávali informační materiály.

Počet přihlášených:

V ČR bylo do letošní kampaně Přestaň a vyhraj 893 přihlášených, ze Zlínského kraje se do soutěže přihlásilo 50 osob. Je to v rámci kraje i v rámci celé ČR výrazně menší počet než při předcházející kampani v r. 2004. Celostátní kampaň byla letos ve srovnání s předchozími ročníky zahájena výrazně později a nebyla do ní zapojena celostátní média (noviny, TV, rozhlas), jejichž dopad je i na účast v krajích největší. Ve srovnání s ostatními kraji ČR byla účast ve Zlínském kraji průměrná, nejvíce osob se v rámci ČR přihlásilo v Praze.

Výherci:

Seznam výherců národního kola je uveden na www.szu.cz

Z našeho kraje se žádný soutěžící neumístil mezi výherci. Vítězem je ovšem každý účastník, jemuž se podařilo se závislostí na tabáku skoncovat.

Zpracovala: MVDr. Kateřina Janovská, ZÚ Zlín

GLOBAL HEALTH PROFESSIONAL SURVEY (GHPS)

Předběžná zpráva o výsledcích mezinárodní studie

Jednou z celosvětových strategií jak snížit negativní zdravotní následky užívání tabákových výrobků je zapojení zdravotníků do prevence kuřáctví posílení jejich důležité role vzoru pro své pacienty a poskytování doporučení k odvykání kouření.

Světová zdravotnická organizace (WHO) ve spolupráci s Centry pro kontrolu nemocí a prevenci (CDC, USA) připravila celosvětovou studii zaměřenou na budoucí zdravotníky, aby byla soustředěna data o prevalenci užívání tabákových výrobků mezi studenty třetích ročníků oboru všeobecné lékařství, stomatology, ošetřovatelství a farmacie, o jejich vnímání sebe sama jako vzoru pro pacienty i širokou veřejnost a o jejich postojích ke snižování kuřáctví.

Česká republika se zúčastnila této celosvětové studie v období od října 2005 do března 2006. Byly získány údaje ze všech lékařských fakult, dalších vysokých škol a vyšších zdravotnických škol, kde se vyučuje ošetřovatelství. Sběr dat od studentů farmacie bude dokončen v následujícím období.

Metoda sběru dat: byl použit jednotný dotazník zjišťující údaje o prevalenci užívání tabákových výrobků, o vědomostech a vztahu ke kouření, o expozici pasivnímu kuřáctví, o výcviku v technikách jak pomoci pacientům při zanechání kouření etc.

Studii provedl Státní zdravotní ústav ve spolupráci s krajskými zdravotními ústavy a příslušnými školami.

Tab. 1 Počty zúčastněných škol a studentů:

	Stomatologie	Všeobecné I.	Ošetřovatelství
Školy (%)	100	100	100
Školy (N)	2	7	18
Studenti (%)	96.32	94.71	85.99
Studenti (N)	157	698	356

Celkem se studie zúčastnilo sedm lékařských fakult, dvě farmaceutické fakulty, dvě další VŠ (ošetřovatelství) a 16 VZŠ s celkem 1211 studenty z 1314 zapsaných.

Tab. 2 Prevalence současných kuřáků mezi studenty:

	Cigarety	Kuřáci, kteří si zapálí první cigaretu do 30 min. po probuzení	Jiné tabákové výrobky (doutníky, dýmky, žvýkací tabák apod.)
	%	%	%
Stomatologie	32.5	17.1	12.0
Všeobecné lékařství	21.6	16.8	7.5
Ošetřovatelství	32.7	19.6	4.3

Současní kuřáci představují jednu pětinu studentů všeobecného lékařství, a třetinu studentů stomatologie a studentek ošetřovatelství.

Ti, kteří si zapálí cigaretu do 30 min. po probuzení představují méně než pětinu současných kuřáků.

Ostatní tabákové výrobky užívá průměrně jeden student z deseti.

Padesát až šedesát procent kouřících studentů by rádo skončilo s kouřením, více než polovina uvedla, že se v průběhu minulého roku přestat pokusili, ale velmi málo z nich (přibližně jedna čtvrtina) dostalo odbornou radu či pomoc jak na to.

Dalších přibližně pět studentů z deseti přestalo kouřit před rokem či více lety.

Pouze přibližně polovina studentů je si vědoma své role příkladu pro pacienty i širokou veřejnost v prevenci kuřáctví a pomoci při odvykání kouření.

Přesto si většina z nich uvědomuje, že by měli poskytovat pacientům informace a rady týkající se odvykání kouření.

Téměř devět studentů z deseti je přesvědčeno, že by zdravotníci měli rutinně doporučovat kouřícím pacientům, aby s tím skončili. Tři čtvrtiny si myslí, že pacientovy šance přestat kouřit jsou vyšší, když jim to zdravotníci doporučí.

Více než polovina z nich přitom uvedla, že efekt takového doporučení je nižší, pokud je poskytují kouřící zdravotníci.

*MUDr. Hana Sovinová
ved. výzkumného týmu*